

UTEMELJITEV ZA PODELITEV SREBRNE ZNAČKE DRUŠTVA ZA VARSTVO RASTLIN SLOVENIJE
MAG. ERIKA OREŠEK ZA POSEBNE ZASLUGE NA PODROČJU VARSTVA RASTLIN

Magistra Erika Orešek, z dekliškim imenom Gubenšek, se je rodila 10. maja 1960 v Celju. Prebiva v Sevnici.

Današnja nagrajenka je obiskovala osnovno šolo v Sevnici. Šolanje je nadaljevala na takratni Kajuhovi gimnaziji v Celju. Po gimnaziji se je vpisala na študij agronomije na Univerzo v Ljubljani, Biotehniško fakulteto, Oddelek za agronomijo, smer sadjarstvo in vinogradništvo. Svojo profesionalno pot na področju sadjarstva in varstva rastlin je začela takoj po zagovoru diplome, ki jo je uspešno zaključila z naslovom *»Tehnološki model in organizacijska ocena pršenja v nasadu jablan«*, leta 1985, ko se zaposli kot tehnolog za varstvo rastlin v Sadjarstvu Blanca, ki deluje pod okriljem Mercatorja – Kmetijskega kombinata Sevnica. Že v študijskem obdobju si ustvari družino z Borisom in Sonjo.

Erika je že od začetka z vsem srcem pri varstvu rastlin. Velikokrat za tak pristop, osemurna služba ni dovolj, saj bolezni in škodljivci napredujejo tudi ob koncu tedna in v prazničnih dneh. Sonji se kmalu priključi tudi Aljoša.

Zelo kmalu nadaljuje s strokovnim delom in objavljanjem prispevkov ter vzorno skrbi za nasade. Tako že v letu 1991 objavi prispevek v reviji SAD na temo jablanove rjaste pršice ter se udeležuje strokovnih ekskurzij, predvsem na Južno Tirolsko, Švico in v druge države ter o vtisih redno poroča. V reviji SAD nadaljuje z objavami na temo sadjarstva in varstva rastlin. Že leta 1995 piše glede porjavenja kože pri zlatem delišesu ter v letu 1996 o »prijateljstvu« z rdečim pajkom (*Panonychus ulmi*). V tem času je zaposlena kot tehnolog in nekaj časa kot vodja proizvodnje na Mercator Agrokombinatu Krško, sedanjem Evrosadu.

S strokovnim pristopom, doslednostjo, iskrivostjo duha, odprtostjo in delavnostjo pridobi spoštovanje v akademskih krogih in med kolegi. Zelo hitro doseže prepoznavnost v slovenskem strokovnem okolju. Med prvimi razume, da je bogastvo virov vode v Sloveniji zelo pomembno, zato se praktično in raziskovalno ukvarja z različnimi aplikacijami FFS. Ob njenem razumevanju in interpretaciji problematike tudi ostalim postanejo zadeve bolj razumljive.

Svojo strokovno pot nadaljuje v Sadjarski zadrugi Posavja kot tehnolog za varstvo rastlin. Dosledno, odgovorno in resno se loti spremljanja škodljivih organizmov ter sistematični pripravi navodil za varstvo jablan, hrušk, breskev in jagod ter tehnoloških navodil za drevesnice. V vsem tem obdobju poleg dveh otrok najde še čas za delo na domači kmetiji. Pomemben prispevek iz tega obdobja je njena vključenost pri strokovni podpori projektu uvajanja ekološke pridelave sorte Topaz v slovensko okolje.

Vedeti, strokovno napredovati in več razumeti jo vodi na magistrski študij na Biotehniško fakulteto. Spozna, da bi morala deliti znanje še v širši krog pridelovalcev, zato prestopi v vrste svetovalne službe na KGZS – zavod Novo mesto kot specialistka za sadjarstvo za območje Posavja. Povesod pušča velik pečat in postavlja visoke standarde, ki jih je velikokrat težko doseči. Leta 2001 je bila soavtorica besedil v priročniku Ekološko kmetijstvo, ki je v letu izdaje kazal nadaljnje usmeritve razvoja slovenskega kmetijstva.

Današnja nagrajenka Društva za varstvo rastlin Slovenije je v letu 2003 pod mentorstvom prof. dr. Lee Milevoj zelo uspešno zagovarjala magistrsko delo z naslovom »*Razširjenost tenčičaric (Chrysopidae) v intenzivnem sadovnjaku in prehranske zahteve vrste Chrysoperla carnea (Stephens) (Neuroptera, Chrysopidae)*«, kar je bila njena strokovna prelomnica.

Svoje znanje je želela deliti naprej in se je v 2006 zaposlila na tedanji Fitosanitarni upravi Republike Slovenije, kjer je na oddelku za varstvo rastlin strokovno pokrivala za Slovenijo pomembne bolezni in škodljivce rastlin, zlasti trsne rumenice, hrušev ožig, koruznega hrošča ter sodelovala pri koordinaciji opazovalno napovedovalne službe varstva rastlin.

To obdobje so izziv predstavljale predvsem aktivnosti sprejemanja novih predpisov na področju zdravja rastlin in usklajevanja fitosanitarnih ukrepov pri harmonizaciji z EU. V tem

času je pripravila številne prispevke, ki so bili objavljeni na konferencah, posvetih ali pa v strokovni literaturi. S prispevkom »Prvi pojavi zlate trsne rumenice v Sloveniji : kako naprej?« je že v letu 2007 izpostavila problematiko trsnih rumenic v Sloveniji. V letu 2009 je nadaljevala s prispevki o varstvu koruze pred koruznim hroščem, ki je bil v tem času velika nevarnost pridelavi koruze. V letu 2010 je pripravila prispevek o novih grožnjah lesnatim rastlinam v Sloveniji, ki jih predstavljata kitajski in azijski kozliček ter o novi bolezni v nasadih koščičarjev (npr. *Monilinia fructicola*). V letu 2012 je bila soavtorica člankov o pospiviroidih in pušpanovem ožigu ter se vključevala tudi pri ostalih problematikah varstva rastlin, zlasti z usmerjanjem in strokovno podporo pri registracijah FFS. Redno sodeluje na posvetovanjih o varstvu rastlin bodisi kot avtorica ali soavtorica pri številnih aktualnih prispevkih.

V letu 2013 se je Fitosanitarna uprava Republike Slovenije reorganizirala in priključila sedanji Upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Današnja nagrajenka je prevzela nove naloge, zlasti v povezavi s karantenskimi škodljivimi organizmi, za katere se izvajajo programi preiskav. Kot predstavnica Slovenije v vseh teh letih aktivno sodeluje pri Stalnem odboru za rastline, živali, hrano in krmo, ki je osrednji komunikacijski kanal za usklajevanje predpisov na področju zdravja rastlin z Evropsko Komisijo. Z Evropsko Komisijo sodeluje tudi pri pripravi seznamov škodljivih organizmov, ki predstavljajo tveganje za EU in koordinira delo pri mednarodni mreži za raziskovalne projekte EUPHRESO.

Erika svoje delo vedno opravlja vzorno, z izjemno predanostjo in redoljubnostjo. Pri delu se povezuje s sodelavci in kolegi iz drugih inštitucij in ima pomembno koordinacijsko vlogo na področju varstva rastlin. Vedno jo navdaja optimizem. Velikokrat najde optimalno rešitev. S svojim pristopom, predanostjo do dela in zavzetostjo je lahko vzor številnim mlajšim kolegom in sodelavcem. Novi časi prinašajo nova spoznanja, metode in oblike dela, zato se v zadnjem času posveča tudi uvedbi statističnega pristopa pri načrtovanju programov preiskav, zlasti pri bakterijskem ožigu oljk (*Xylella fastidiosa*).

Vzdržljivost in vztrajnost jo ne zapuščata in želimo, da s svojim »posluhom«, ne samo za področje varstva rastlin, ampak tudi do petja in prebiranja knjig o bližnji, pretekli in polpretekli zgodovini, ohranja svojo energijo in jo deli še naprej.

Za dosedanje delo na področju varstva rastlin zasluži mag. Erika Orešek priznanje s strani stanovskih kolegov, ki njeno delo odkrito cenimo. Zato za njeno delo, ki pušča trajne sledi na področju varstva rastlin v Sloveniji, mag. Erika Orešek prejme srebrno značko Društva za varstvo rastlin Slovenije.

DRUŠTVO ZA VARSTVO RASTLIN SLOVENIJE

podeljuje

Srebrno
značko

mag. Eriki Orešek

za posebne zasluge na področju varstva rastlin.

1. marec 2022

Ljubljana, dne

dr. Ivan Žežlina
Tajnik

prof. dr. Stanislav Trdan
Predsednik